

Pályázati programok, eszközök

A projekt során valamennyi kötelezően megvalósítandó tevékenységet meg kívánjuk valósítani az alábbiak szerint.

1. Konferenciák

Nyitó- és záró konferencia

A TÁMOP 5.6.1.C-11/1 projekt tervezett ünnepélyes nyitókonferenciája 2012. januárjában kerül megtartásra. A meghívottak köre: a projekt megvalósításában résztvevő, és a szakterülethez kapcsolódó egyéb állami, civil szervezetek, a projektben résztvevő munkatársak, valamint a sajtó képviselői. Fontos célja a projekt és céljai, a program nyújtotta lehetőségek bemutatása. A résztvevők előtt álló feladatok ismertetése.

A 2013. decemberében tartandó zárókonferencián a meghívottak köre kiegészül a programban részt vett áldozatok képviselőivel. A megjelentek számára ismertetésre kerülnek majd a projekt megvalósításának lépései, a célok érdekében összefogó szervezetek együttműködését szabályozó protokoll, eljárásrend, a projekt befejezését követő hatékony támogató rendszer működtetésének formája.

Szakmai konferencia a fővárosban működő bíróságok és ügyészségek munkatársainak, melynek célja a bírák, ügyészek felkészítése az áldozatokkal való empatikus bánásmód alkalmazására, valamint arra, hogy megfelelő információval rendelkezzenek az áldozatok számára elérhető szolgáltatásokról, képesek legyenek az erről szóló eredményes tájékoztatásra.

Az első évben kialakított modell-program – amely tartalmazza az együttműködést szabályozó protokoll eljárásrendet – a későbbiekben a főváros többi kerületében is bemutatásra, és a bevezetés kezdeményezésre kerül. A kerületekben dolgozó önkormányzati munkatársak, rendőrök, polgárőrség, és az egyéb civil szervezetek munkatársai részére konferenciát szervezünk. Az öt alkalommal megrendezett ún. „5 kerületi konferencia” eseménysorozatra minden alkalommal más-más kerületeket hívunk meg. A szervezéskor törekszünk arra, hogy minden egyes rendezvényen az azonos problémákkal küzdő, azonos helyzetben lévő kerületekből hívunk szakembereket, akik ezúton beszélhetik meg gondjaikat, gyakorlati tapasztalataikat és megoldási javaslatukat.

A konferenciák szervezéséhez és lebonyolításához rendezvényszervezőt veszünk igénybe, és a projekt fontosságára, valamint a résztvevők széles körére tekintettel a programot méltó helyszínen, rangos előadókkal, vendégül látással rendezzük.

2. A projektben megvalósított tevékenységek mérése, szociológiai felmérés

Fontos feladat, hogy a projekt céljainak megvalósulása különböző módokon mérésre kerüljön. Ennek egyik legfontosabb eszköze lesz a projekt kiemelt megvalósítási helyszínén, Józsefvárosban a lakosság körében szociológiai felmérés készítése.

Célja a projektben megvalósított tevékenységek hatásának mérése érdekében a lakosság tájékozottsági szintje, elégedettsége, biztonságérzete változásának feltárása (a lakónépesség legalább 1%-ának megfelelő (kb. 800 fő), de max. 1000 fős mintán - elvégzett felmérés alapján, amely legalább 2 adatfelvétellel – a projekt elején és végén – történik).

Az eredmények mérését szolgálja még a megvalósításban feladatot vállalt szakemberek, illetve a különböző programokon résztvevők értékelése is. A szociológiai felmérés elkészítésére megfelelő képzettséggel rendelkező szakember/ek, vagy szervezet felkérése szükséges.

3. Szupervízió a résztvevő szakembereknek

A stresszről és a kiégési (burnout) szindrómáról szóló pszichológiai kutatási eredmények feltárták, hogy megfelelő támogatás nélkül nem lehet a segítő foglalkozásokban hosszú távon eredményesen dolgozni. A szupervíziós – általában team, néha egyéni – megbeszélések középpontjába az eseten, az esethozón, az esethozó fejlődésén túl bekerültek az intézményi és más, a szociális munka, illetve a segítő munka környezetét illető szociológiai összefüggések is. A szupervízió egyrészt a szakemberek támogatás iránti igényeként (prevenció), másrészt a minőségbiztosítás módszereként jelent meg a szakmai köztudatban.

Az áldozatokkal kapcsolatba kerülő, budapesti szervezetek munkatársainak (az áldozatsegítők, jogi segítségnyújtók, a rendőrség áldozatvédelmi referensei, a Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal szociális/gyermekvédelmi igazgatás és az ügyfélszolgálat területén tevékenykedő munkatársai számára) indokolt a szupervízió biztosítása.

A szociális és segítő szervezeteknél/intézményi szinten nem ismeretlen a szupervízió fogalma és alkalmazása, azonban hivatali és rendőrségi szinten, a Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal és a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságának azon dolgozóinak számára, akik a legtöbb áldozattal találkoznak, kísérleti jellegű lesz ennek felhasználása.

A szupervízió elősegíti a szakmai önazonosság, kompetencia megerősödését, a szakmai szerepek tisztázását, elősegíti a munkahelyi hatékonyságot, a mentális egészség megerősítését. A szupervízió a leghatékonyabb módszer a segítő szakembereket fenyegető burn-out jelenség, a kiegészítés kivédésére. A folyamat során a segítő kap támogatást olyan védett, elfogadó szakmai közegben, ahol végre önmagával foglalkozhat. Azok számára igazán eredményes, akik készek tanulni tapasztalataikból, és készek arra, hogy csoport helyzetben megosszák a többiekkel érzéseiket, meglátásaikat, örömeiket és gondjaikat.

A foglalkozások megtartására megfelelő végzettségű, a területet jól ismerő szakembereket kell megbízni, az önkormányzati dolgozók esetében szükségszerű külső helyszín biztosítása is (Kesztyűgyár Közösségi Ház), mert az ügyintézők a helyben tartott képzésekre, foglalkozásokra a tapasztalatok alapján nehezen mozgósíthatóak „visszaszivárognak” a munkahelyükre.

4. Képzések

Mediációs képzés: A képzés keretén belül a különböző szakterületen dolgozó szakemberek meg fogják tanulni, illetve el fogják sajátítani a mediációs technikákat, mint konfliktuskezelési módszert. A mediációs módszer alapelveinek megismerésével használatának gyakorlati előnyeit hosszú távon lehet majd hasznosítani, a rendőrségnél, az önkormányzatnál, és az áldozatsegítő szakterületen dolgozók körében. Az akkreditált képzés keretében megszerzett szakképesítést, illetve a megszerzett ismereteket nem csak a program ideje alatt, hanem azon túl is jól fogják tudni hasznosítani a résztvevők napi munkájuk során a konfliktusok rendezésében. Előreláthatólag, megfelelő számú jelentkező esetén 40 fő vizsgával egybekötött képzését fogjuk biztosítani a felnőttképzésről szóló 2001. évi C1. törvénynek megfelelően akkreditált szervezet igénybevételeivel.

A mediációt Budapest Főváros Kormányhivatala a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. CXVIII. törvény alapján a pártfogó felügyelői tevékenység keretében végzi, amely a 2010. december 23-án kelt alapító okiratban is szerepel.

Képzés E-learning tananyag alkalmazásával

„Az áldozatpolitika új irányai Magyarországon” című e-learning tananyag igénybevétele annak érdekében, hogy empatikusabb, az áldozatok igényeinek leginkább megfelelő, személyre szabott tájékoztatást nyújthassanak az elérhető nem állami és állami áldozatsegítő szolgáltatásokról, így a sértettek, áldozatok másodlagos viktimizációja elkerülhető, csökkenthető legyen.

A jelentkezőknek a tananyagot elérhetővé tesszük, melyhez azok számára, akiknek nem áll rendelkezésre saját internetes elérhetőség, a megfelelő informatikai eszközöket (laptopokat) biztosítani kell.

5. Tréningek a résztvevő megvalósítóknak, amelynek célja a felkészítés a program megvalósítására

Az áldozatokkal kapcsolatba kerülő munkatársak és önkéntesek közös szakmai felkészítése csapatépítéssel egybekötött kommunikációs tréning, az áldozatokkal közvetlen kapcsolatba kerülő munkatársak részére.

A tréningek célja az áldozatokkal munkájuk során kapcsolatba kerülő, áldozat-, és jogi segítő, rendőrök, valamint a nem a szorosán vett áldozatsegítési szakterületen (egészségügy, oktatás, polgárőrség stb.) dolgozók felkészítése az áldozatok számára elérhető szolgáltatásokról szóló információkra és azok átadására.

A Józsefváros lakosságának társadalmi-gazdasági helyzetéből, a jelentős mértékű szegénységből és a bűnelkövetők magas száma miatt a józsefvárosi szociális, egészségügyi és oktatási rendszer munkatársai és az itt dolgozó non-profit szervezetek nagyon gyakran találkoznak a szabálysértések és bűncselekmények áldozataival és elkövetőivel is.

Az áldozatok közvetlen lakókörnyezetében is vannak olyan emberek, akiknek a véleményére sokan adnak (véleményvezérek) és/vagy olyanok, akik aktív közösségfejlesztő tevékenységet végeznek.

Ezért az áldozatokkal kapcsolatba kerülő, de nem a szorosan vett áldozatsegítő szakterületen dolgozók felkészítése és az önkéntesek képzése igen széles kört érint a közsférában, a non-profit szférában és a lakosság körében. A közsféra tekintetében elsősorban a családsegítő, a gyermekjóléti szolgálatok, az idősgondozás, a védőnők, a gyermekvédelem, a gyámhivatal munkatársai és végül, de nem utolsó sorban a pedagógusok. A non profit szférában pedig elsősorban a hátrányos helyzetű fiatalokkal, a szenvedélybetegekkel és a hajléktalan emberekkel foglalkozó szervezeteket érinti.

A szociális területen dolgozóknál kulcsfontosságú képzési igények: (a) áldozatsegítés, áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek, (b) kommunikációs tréning, (c) az agresszió kezelés technikái, (d) pszichiátriai betegségek jegyeinek felismerése, az ilyen betegekkel történő kommunikáció módszerei. A pedagógusok képzése a célcsoport (gyerek, szülő) eltérése, a betöltött „szerep”, pozíció, státusz miatt hasonló tematikát, de eltérő módszereket igényel. A képzéseknek interaktívnak és konkrétnek kell lenniük, a hallgatók által hozott esetek megbeszélésén, eljátszásán, kell alapulniuk, hiszen e technikák alkalmazása a gyakorlatban történik, ahol adott esetben az azt alkalmazó testi épsége múlhat rajta.

A tréningeket nagy tapasztalattal rendelkező oktatósszervezők fogják bonyolítani. A célcsoport leterheltsége és elfoglaltsága miatt cél a napi rutinból való kimozdítás. Ebben az esetben a helyszín, a helyszínre jutás (buszbérlés) és az ellátás költsége merül fel.

6. Agresszió-kezelési technikák oktatása, önvédelmi tréning, sértetti önvédelmi csoport szervezése

A pályázat két éves futamideje alatt maximum négy önvédelmi kurzus szervezésére kerül sor. Egy-egy kurzus kb. 4 foglalkozást ölel fel, minden alkalom egymásra épülő panelekből áll. A kurzus fő célja, hogy a szakterületen dolgozó munkatársak, valamint az áldozati célcsoport tagjai magabiztosan, az újonnan megszerzett önvédelmi képességek birtokában tudjanak élni a továbbiakban. A sértetti csoportokba – elsősorban – különböző erőszakos bűncselekmények (testi sértés, rablás) sértettjei kapnak meghívást, de tagjai lehetnek olyan közvetlen családtagok, közeli rokonok, illetve munkatársak, akik az erőszakos bűncselekmény elkövetése után veszélyben érzik magukat, szubjektív biztonságérzetük nagyon rossz.

A „tényleges” áldozatokon túl a kerületben lakó idősek és a programban résztvevő szakellátásban dolgozó munkatársak is meghívást fognak kapni. Így tervezetten alábbi bontásban áll majd össze a csoport, melynek létszáma 15 és 20 fő között lesz. A résztvevők belső arányának tervezett megoszlása a következő: áldozatok 20%, időskorúak 20%, szakellátásban dolgozók, áldozatvédelmi referensek 40%, polgárőrök, társasházi, civil szervezeti képviselők stb. 20%.

A tréningek szituációs helyzetekre épülnek, gyakorlati készségeket fejlesztenek. A tréningek vezetését megfelelő képzettségű, végzettségű trénernek végzik majd, a Józsefvárosban lévő bérelt helyszínen, a tervek szerint egy kerületi iskola tornatermében.

7. Konfliktuskezelő tréning

Az „önvédelmi” képességet nem csak a fizikai erőnlét és technikai tudás megszerzésével lehet kialakítani, illetve fokozni, hanem úgynevezett konfliktuskezelő kurzusokon is fejleszthetők olyan kompetenciák, melyek segítenek a szubjektív biztonságérzet megerősödésében és ténylegesen is védőfaktorok az egyén életében. Olyan speciális, fizikai erőszakot, közvetlen kontaktust elkerülő, erőszakmentes megoldásokat kínáló csoportokat szervezünk, melyek nagyszerű alkalmat adnak arra, hogy a pályázatban résztvevő célcsoportok kialakítsák konfliktuskezelő, helyzetmegoldó képességüket. A csoportba a már fent ismertetett bontásban kapnak meghívást a résztvevők. A speciális képességek megszerzésén túl jól használható írásos háttéranyag is készül az erőszakmentes konfliktuskezelés elsajátításához. Egy-egy csoportban maximum 20-25 fő részvétele javasolt, így a program keretében legalább 50 áldozat, szakember, hozzátartozó vehet részt. A projekt kétéves ideje alatt négy alkalommal kerül sor ilyen programra, alkalmanként két napos időtartamban, külső helyszínen, így a résztvevők számára szállás és ellátás biztosítása indokolt. A helyszín megválasztása során törekvés, hogy minél kisebb távolságban, lehetőleg tömegközlekedéssel is megközelíthető legyen.

8. Tematikus csoportfoglalkozások szakembereknek és áldozatoknak, illetve környezetüknek

A területen dolgozó szakemberek közötti tapasztalatcsere, interdiszciplináris (különböző szakterületek munkatársainak közös) felkészítése, speciális, valamennyi a bűnmegelőzésben és áldozatsegítésben szerepet játszó szervezetet bemutató esetmegbeszélések tartása.

Csoportos kezelések, terápiák biztosítása az áldozatok számára mentálhigiénés, pszichológus és/vagy szociális munkás szakember által. A kialakított csoportok részére igény esetén a felmerült problémára megfelelő megoldást kínáló szakember biztosítása.

- önismereti
- jogi képzés
- érzelmi intelligencia fejlesztése
- kommunikációs
- önsegítő
- szociális készség fejlesztő
- az áldozatok felé mutatott empátia készségfejlesztő csoport
- életvezetési ismeretek (ügyintézés, pénzgazdálkodás, megtakarítási formák, háztartásvezetés, gyermeknevelés, - gondozás) oktatása, tanácsadás bevezetése

E körben kerül sor az áldozat környezetével való foglalkozásra is. A hozzátartozó, rokon, szomszéd, ismerős fenyegetettsége vagy bűncselekmény áldozatává válását követően nyilvánvalóan sok laikusban fogalmazódik meg a „hogyan segítek?” kérdése. Ezért a képzést a kialakult akut helyzetekhez is igazítani kell, s ennek megfelelően meghirdetett tanácsadás formájában, egyénre szabva nyújtani a hozzátartozóknak, ismerősöknek. E program az eset szakmai követelményeknek megfelelő leírását és megismerését követően, „gyorsreagálású” szakmai team jelenlétét igényli, akik rövid időn belül fel tudják venni a kapcsolatot a segítő hozzátartozókkal, ismerősökkel. A hozzátartozónak, ismerősnek nyújtandó esetre szabott segítség gyakorlati terepet nyújt a képzésben résztvevő szociális szakemberek számára is, tekintettel arra, hogy a szociális szakemberek véleménye szerint a családtagok elérése ilyen esetekben különösen nehéz feladat.

A csoportfoglalkozásokra oktatástechnikai eszközök biztosítása szükséges, sor kerülhet szervezők, szakértő előadók felkérésére, és a fél, egynapos programokon indokolt a résztvevők és előadók ellátása.

9. Előadások, tájékoztatók tartása

Bűnmegelőzési és egyéb tájékoztató előadások, programok tartása: rendőrök, bűnmegelőzési, áldozatsegítő szakemberek tartják a felnőtt és gyermekkorú lakosság részére, melynek célja az ismeretek átadása, szituációk bemutatása, a közönség bevonásával.

Helyszín: nyugdíjas klubok, Családsegítő Központ, Gyermekjóléti Központ

Az előadásokról video felvétel is készülhet, amelynek szerkesztett változatai vetíthetőek különböző várakozó helyeken (pl. orvosi rendelők, gyógyszertárak, illetve alkalmi helyszíneken: pl. iskolák, Okmányiroda, Szociális Iroda, Gyermekvédelmi Iroda stb.)

- a) Bűnmegelőzési és egyéb tájékoztató előadások: rendőrök, bűnmegelőzési, áldozatsegítő szakemberek tartják a különböző intézményekben, illetve a polgármesteri hivatalban a lakossággal foglalkozó szakemberek, illetve pedagógusok részére.

Fő téma: áldozattá válás megelőzése, illetve az áldozat segítésének módjai a sérelmek feldolgozására.

Helyszín: Kesztyűgyár Közösségi Ház

Cél: minden önkormányzati intézményben legyen legalább egy szakember, aki ezen a téren segítséget nyújt.

Az előadásokra technikai eszközök biztosítása, szervező és szakértő előadók felkérése szükséges, a programokon indokolt a résztvevők vendégül látása.

Ezekhez a programokhoz a helyszínek bérleti díjai, az eszközök szállítási költségei, valamint az előadók megbízási díjai járulnak.

- b) A BRFK valamennyi kerületi áldozatvédelmi referense előadást, tájékoztatót tart a kapitányságon dolgozó kollégáinak, valamint a kerületi intézményekben (iskolák, óvodák, szociális intézmények), melyhez jelenleg a technikai feltételek nem biztosítottak. A Bűnmegelőzési Osztály egy „kölcsonzót” hoz létre, ahonnan az előadásokhoz szükséges technikai eszközök (laptop, projektor stb.) elérhetőek

lesznek az áldozatvédelmi referensek számára, amelyekkel a projekt során létrehozott oktatófilmek is bemutatathatók lesznek.

10. Egyéni programok, poszttraumás stressz kezelése, jogi, életvezetési tanácsadás

Az olyan személyek számára, akik csoportfoglalkozáson nem vesznek részt, egyéni fejlesztő programok biztosítása. Mentálhigiénés, pszichológus és/vagy szociális munkás szakember által nyújtott egyéni és csoportos trauma feldolgozó foglalkozások, az áldozattá vált személyek és közvetlen környezetének.

A poszttraumás stressz zavar (posttraumatic stress disorder, PTSD) rendkívül romboló hatású lehet. Ezt a betegséget főként háborús veteránokkal szokták kapcsolatba hozni, azonban bárkinél kialakulhat, aki átélt olyan félelemkeltő eseményt vagy megpróbáltatást, amelynek része valamilyen fizikai vagy lelki trauma. A betegség kockázatának a bűncselekmények áldozatai és szemtanúi, az áldozatok családtagjai is ki vannak téve. A poszttraumás stressz szindróma súlyos, többnyire kedvezőtlen kimenetelű betegség, gyakori szövődmény a depresszió, az alkoholizmus, az öngyilkosság, előfordul a kedvezőtlen személyiségváltozás (agresszív, antiszociális fejlődés). Bár előfordulnak enyhébb esetek, azonban többnyire nem, vagy csak más problémák kapcsán kerülnek diagnosztizálásra.

Ennek körében kiemelt a poszttraumás stressz pszichológus általi kezelése, a mentálhigiénés, életvezetési tanácsadás, – áldozatsegítő vagy lelki segítségnyújtással foglalkozó szakember által – a szükségletektől függő időtartamú és rendszerességű biztosítása, a sértettek meghallgatása, az otthoni életbe és/vagy a társadalmi és/vagy munkahelyi visszailleszkedéshez szükséges praktikus tanácsokkal való ellátása. Ennek körében kerülhet sor életvezetési ismeretek (ügyintézés, pénzgazdálkodás, megtakarítási formák, háztartásvezetés, gyermeknevelés-gondozás) oktatására, tanácsadás biztosítására is.

Erről a lehetőségről, a kezeléseket és terápiákat időpontjairól, helyszínéről, a jelentkezés módjáról a projekt szakmai szervezeteként működő, Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (továbbiakban: JÁSZER) tagjai folyamatos információval rendelkeznek, így az érintett klienseiket szóban és írásban is tájékoztatják, illetve javasolják a programokon való részvételt.

Itt az akut segítségnyújtás fontos, azaz az áldozattá vált személy hozzátartozójának, ismerősének felkészítése, szükség esetén terápiája.

A foglalkozások megtartására megfelelő végzettségű, a területet jól ismerő szakembereket kell megbízni.

11. A MEJOK komplex áldozat- és családgondozó programja

A projekt során kiemelten valósul meg a MEJOK alapítvánnyal való együttműködés. A szervezet munkatársainak tapasztalatai szerint, a prostitúcióban érintett klienseik kiskorú gyermekük ellátása, lakhatásuk bizonytalansága, jövedelem nélkülségük, droghasználatuk, fizikai bántalmazottságuk, stb. miatt fokozottan veszélyeztetettek, ezért részükre, illetve az ő életformájuk szempontjait messzemenően figyelembe véve, komplex segítő szolgáltatásokat célszerű kialakítani, fejleszteni. Ebben a körben számos bűncselekmény-típus megjelenik, az áldozatok a konkrét cselekménytől függetlenül is kiszolgáltatottak, élethelyzetük marginális, magatartásukban a kodependencia jegyei fedezhetők fel.

A komplex program fő elemei:

(Itt mindenképpen kerülendő a prostituáltak célcsoportként való megnevezése, legalábbis ha klienseknek szól a közlés, mert a prostitúcióhoz sokszor szégyenérzet vagy traumatikus élmény kapcsolódik.)

- Koordináció az ellátásban: családjoggal foglalkozó jogi segítő és a hozzá kapcsolódó esetmenedzser.
- Pszichológus/pszichoterapeuta alkalmazása jogi segítségnyújtásban, illetve mediációban. (Ez a szereplő a jogi segítővel együttesen is megjelenik, de külön is megkereshető.)
- Tájékoztató program, ami részben lehet írásos is, de nagyobb részt szóbeli, személyes beszélgetésben, magyarázatokkal kiegészített tájékoztatás.

12. Települési mediációs programelem-kísérlet

A VIII. kerületben élők iskolai végzettsége, szociális helyzete, életkilátásai, eltérő kulturális, szocializációs környezete, a fizikai erő(szak) tisztelete és egyéb tényezők miatt Józsefvárosban és különösen annak egyes

városrészeiben más területekhez viszonyítva folyamatosan jelentős számú egyének és/vagy közösségek közötti konfliktus keletkezik.

Legalább a konfliktusok egy részének a békés, tartós rendezéséhez feltétlenül szükség volna a mediációs programokra, azonban jelenleg ezek a technikák ismeretlenek az itt élők körében és megismertetésüket és elfogadtatásukat nehezíti az a körülmény, hogy a szegény és kilátástalan élethelyzetben lévő emberek általában bizalmatlanok minden „felülről jövő” kezdeményezéssel szemben, abban sokszor az átverést és a korrupciót sejtik/keresik csupán.

Ennek fényében a települési mediációs program józsefvárosi honosítása hosszadalmasabb előkészítést igényel, amelynek lépései a következők lehetnek:

(1) A települési konfliktusok gyűjtése és elemzése: ebben a munkafázisban a kerületben megjelenő konfliktusok minél pontosabb leírását kell elvégezni, elsősorban a kerületi szakemberek esetismertetései, esetlegesen a résztvevő/megfigyelő felek beszámolóí alapján. Elemzési szempont a konfliktusok keletkezése, lefolyása és lezárása, befejeződése (ha van).

(2) A sikeres beavatkozással kecsegtető konfliktustípusok meghatározása és kísérleti konfliktuskezelési eljárások indítása.

(3) A települési mediációs eljárások lehetőségének terjesztése a jó példákra (referenciákra) alapozva, kerületi hivatkozási alapot jelenthet más konfliktusok szereplőinek is.

(4) A mediációs eljárásokon alapuló békés konfliktuskezelési eszközök átadása az arra alkalmas laikus állampolgároknak.

Az elképzelések szerint a megvalósításra kísérletként egy társasházban kerül sor.

A városrészben elkövetett bűncselekmények áldozatairól (elkövetőiről) összegyűjtésre kerülnek azok az esetek, amelyek a bűnelkövetéseket részleteiben bemutatják. A begyűjtött esetek rendszerezése alapján valós képet kaphatunk egy-egy bűnelkövetés előzményeiről, az áldozat és az elkövető viselkedéséről. Ezek a feldolgozott tapasztalatok különböző megoldásokat kínálhatnak az áldozattá válás megelőzésére.

13. Büntetőeljáráson kívüli mediációs, resztoratív, helyreállító eljárásokban való részvétel biztosítása

Valamennyi áldozat tájékoztatásra kerül a büntetőeljárásban lehetséges mediációs eljárásról, amennyiben az elkövető ismert, úgy az eljáráshoz való előzetes hozzájárulás nyomozó hatósághoz való eljuttatásában is segítséget kap.

A kerület általános iskoláiban gyakran fordulnak elő olyan gyermekek által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények, amelyek esetében már több program keretében is sikeresen kerültek alkalmazásra a resztoratív technika esetmegbeszélő, illetve családi döntéshozó csoport technikái. E projektekre alapozva az általános iskolákban kialakuló diák-pedagógus-szülő szereplők közötti konfliktusok kezelésében jelentős eredményeket lehet elérni, amennyiben szakemberek megfelelő óraszámban menedzselhetnek egy-egy konfliktushelyzetet.

Az iskolai konfliktusokban résztvevő diákok, pedagógusok részére mediációs foglalkozások tartásával enyhíthetőek a feszültségek.

A felnőtt és a gyermekkorú lakossági konfliktusok mediációval történő kezelésére az „Őszirózsa” Gondozó Szolgálat, a JCSGYK ügyfelei körében kerül sor.

14. Részvétel nagyrendezvényeken

A Józsefvárosi Önkormányzat nagyrendezvényein, mint például az egészségnap, bűnmegelőzési/rendészeti nap, gyermeknap esetén a projekt céljainak és eredményeinek megjelölése, a résztvevők számára az információs anyagok terjesztése, a bűnmegelőzési, és tájékoztató filmek vetítése fog történni.

Sziget fesztivál

Közép-Európa egyik legnagyobb rendezvényén szintén bemutatnánk a bűnmegelőzés lehetőségeit, az áldozatsegítés formáit, a projekt céljait és eredményeit. Az írásos tájékoztatókon kívül a bűnmegelőzési és referencia, tájékoztató filmek vetítésére is lehetőséget ad a részvétel.

2012-ben lesz a 20. Sziget-fesztivál. Közép-Európa legnagyobb rendezvényének egyik legismertebb része az úgynevezett „CIVIL FALU”, itt társadalmi és civil szervezeteken túl különféle civil és társadalmi célú

programok is bemutatkozhatnak. A Budapesti Rendőr-főkapitányság már 2000 óta a fesztivál rendszeres résztvevője, de nemcsak mint a közbiztonság fenntartásáért felelős rendőrhatalóság, hanem mint a bűn- és baleset-megelőzés lehetőségeit kihasználó egység. Az áldozatsegítő szolgálat megalakulását követően minden évben jelen volt, külön szolgáltatásként helyszíni áldozatsegítésre került sor. Ennek a már öt éve tartó folyamatnak egyik nagyon fontos megállapítása, hogy szinte elengedhetetlen része a prevenciós munkának a rendezvényekre „kitelepülés”. A programra kitelepülés lehetőséget ad arra, hogy olyan széles körben mutassuk meg áldozatvédelmi lehetőségeinket, amelyet csak egy nagy fesztivál tud nyújtani. Ebben a speciális, úgynevezett „fesztiválózó körben” növelni tudjuk az áldozatsegítő szolgálat, illetve a projekt társadalmi ismertségét.

Célként kell kitűznünk, hogy a „civil faluban” a konzorciumi társak egy közös áldozatvédelmi és bűnmegelőzési pontot üzemeltessenek. Itt azon túl, hogy népszerűsíteni tudjuk a TAMOP programot – lehetőség nyílik tényleges áldozatsegítésre és áldozatvédelmi munkára is.

A program keretében e speciális célközönség számára külön promóciós anyagok készítése, illetve jól megtervezett, akár mobil megelőzési pont létesítése is szükséges.

Meghívásra részt veszünk a fenti célokkal a fővárosi kerületek rendezvényein is.

A fesztiválon való megjelenés költségei: a nevezési díj (tartalmazza az elhelyezés és kommunális és egyéb költségeket), a résztvevők és vendégek a szakmai belépőjének költsége, továbbá az étkezés költsége, míg a fesztivál és egyéb rendezvények eszközigénye a beszerzett informatikai és audiovizuális eszközök.

15. Ügyfélfogadás

Az Áldozatsegítő Osztálynál heti négy napon van lehetőség személyes segítségkérésre, de valamennyi napon kaphatnak telefonos tájékoztatást az ide fordulóknak. Zöld szám is működik általános tájékoztatással.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság székhelyén panaszirodát működtet, ahol az általános tájékoztatáson túl, a bűncselekmények sértettjeinek lehetőségük van feljelentésüket is megtenni. Ezen kívül valamennyi kerületi rendőrkapitányságon ügyelet működik ugyanezen céllal.

A tervek szerint a Józsefvárosi Önkormányzat Szociális, Gyermekvédelmi Irodájában, valamint Okmányirodájában áldozatsegítéssel és bűnmegelőzéssel kapcsolatos információszolgáltatást nyújtanának. A projekt során kiképzett ügyintézők a szolgáltatással kapcsolatos ismereteket, tájékoztató anyagokat biztosítanak a hozzájuk fordulóknak.

Az információkat szolgáltató szakembernek a felkészültsége alkalmas kell, hogy legyen a kisfilmekkel kapcsolatos kérdések megválaszolására is, valamint olyan kommunikációs képességekkel kell rendelkezniük, amellyel könnyen képesek kapcsolatot teremteni a sok esetben „nem könnyű” ügyfelekkel is. A kiképzett ügyintézők munkaállomásán felirat jelzi majd a szolgáltatás helyét és tartalmát. A feladathoz megfelelő mennyiségben áll majd rendelkezésre a szükséges információkat tartalmazó írásos tájékoztató anyag.

A Polgármesteri Hivatal ügyfélváróiban elhelyezett TV-készülékeken vetített bűnmegelőzési kisfilmek folyamatos vetítésével egészül ki a személyes szóbeli tájékoztatás.

16. Segítségnyújtás a szabálysértést elszenvedőknek

A tulajdon elleni szabálysértések elszenvedői, amennyiben számukra a cselekmény súlyos jogkövetkezéssel jár, úgy valamely szervezetet felkeresik és így a probléma megoldásában a szakemberek segítséget nyújthatnak. Fontos támogatás lehet például a személyi iratok eltulajdonítása esetén az ezek pótlásához alkalmazható illetékmentesség biztosítása, kisebb – de alacsony jövedelem esetén mégis jelentős – pénzösszeg ellopása esetén a lehetőségekhez mérten tartós élelmiszer-csomag vagy egyéb adomány, természetbeni juttatás biztosítása.

17. Folyamatos tájékoztatás

Fontosnak tartjuk a képzéseken, konferenciákon, tréningeken és foglalkozásokon kívül a megszerzett és elsajátított elmélet tárgyiasult meglétét, kiadványok, filmek és ajándéktárgyak formájában, továbbá a konzorciumi partner szervezetek honlapjain ezen információkhoz biztosított hozzáférhetőséget.

A színes és informatív kiadványokon túl – hisz igen nagy jelentősége van annak, hogy az ügyfél magával tudja vinni a kiadványt – szükség van korunk követelményeinek megfelelő informatikai rendszerek,

audiovizuális, illetve digitális tájékoztatók felállítására is. Tehát a tájékoztatást szolgálják a nyomtatott formában, az elektronikus alapon, vagy oktatófilm formájában és a személyesen nyújtott tájékoztatások, felvilágosítás, információ- és ismeretátadás az áldozattá válás elkerülésének módszereiről (pl. oktatási intézményekben való előadások tartása, helyzetgyakorlatok bemutatása, praktikus tanácsok, nyugdíjas klubban, szülői értekezleten való megjelenés). E célok megvalósításához nagy mennyiségben szükséges tájékoztató kiadványok nyomdai előállítására, nagy ügyfélforgalmú helyeken áttekinthető állványokon való kihelyezése.

18. Kiadványok

Felgyorsult világunkban a megszerzett tudás és gyakorlati készségek elsajátítása szinte elengedhetetlen képesség. Azonban fontos megszűrni, kitől, milyen forrásból érkeznek az információk, illetve az adott szervezet mögött áll-e gyakorlati segítségnyújtási lehetőség. Szükséges a hiteles, szakszerű, pontos és szakemberek által jegyzett információkat írott formában mindenki számára elérhetően összegyűjteni, és figyelemfelhívó módon kiadni, valamint az állampolgárok számára elérhetővé tenni.

Terveink között szerepel az azonos arculattal megjelenő, úgynevezett „Ne légy áldozat...” munkacímű színes, informatív, könnyen értelmezhető, figyelemfelhívó kiadványok megjelenítése. A külsőségükben is azonosságot, egységességet tükröző kiadványsorozat-összeállítás az áldozattá válást, bűnokokat és bűnalkalmakat, az áldozatsegítés témakörét fogja feldolgozni, illetve megelőző tanácsokat tartalmaz az alábbi változatokban:

Minden olyan bűncselekmény típusra készül egy-egy max. 4 oldalas kiadvány, mely a legsúlyosabban érinti a programban résztvevőket. Ezek kiválasztásában nem csak a „klasszikus” értelemben vett büntetőjogi kategóriákat vettük figyelembe. Legfontosabb területek a rablás, zseblopás, betöréses lopás, besurranásos lopás, trükkös (főleg idősek sérelmére elkövetett) lopás, gépkocsi feltörés és gépkocsi lopás.

A különféle bűncselekmény típusokra összeállított 4 oldalas kiadványokat komplex formában összegyűjtve és néhány összefoglaló plusz információval színesítve jelentetjük meg. Ez a kiadvány szintén könnyen elérhető lesz a panaszirodáknak, áldozatvédelmi helyiségekben, illetve ügyforgalmi váróban. Azon túl, hogy a 4 lapos kiadványt „kötetbe fűzzük”, olyan egyéb háttér információkkal színesítjük majd, amely magáról a konkrét programról is leírást tartalmaz.

A kézben fogható több adattartalommal bíró 4 oldalas kiadvány mintájára, annak színvilágában, formai megjelenítésében azonos, figyelemfelkeltő plakát tervezését és kinyomtatását is tervezzük. Ezeket a „normál méretű” plakátokat ki lehet majd helyezni a panaszirodáknak, áldozatvédelmi helyiségekben, önkormányzat, rendőrség ügyfélforgalmi váróiban is.

A kiadványok kulturált elhelyezésének biztosítására információs állványokat szereznénk be. Közel 100.000 db plakát, szórólap, és egyéb, nyomdai úton előállított kiadvány elkészítését tervezzük.

19. Oktatófilmek

A mai felgyorsult világban szinte elengedhetetlen feltétel, hogy vizuálisan is megjelenjen egy üzenet. A sok értékes információt hordozó „kézben fogható” kiadványokon túl szükségünk van audiovizuális megjelenésre is. Az áldozattá válás megelőzése érdekében oktatófilm formájában nyújtott tájékoztatás, felvilágosítás, információ- és ismeretátadás az áldozattá válás elkerülésének módszereiről. Ezen cél elérésére bűnmegelőzési kisfilmek (kb. 10) készítésére kerülne sor. Az adott bűncselekmény típusokra levetítve, a rövid, informatív történetek segítséget nyújtanak a megelőzési munkában, illetve az áldozatvédelemben is.

Ismertető film készül még az áldozatsegítés szervezetének és támogatási formáinak bemutatására is. Általában valamennyi áldozat kapcsolatba kerül a bírósági rendszerrel, és ennek működésének közérthető formában való bemutatását is célul tűzi ki a projekt.

Az elkészített filmek folyamatos vetítésre kerülnek a rendőrségi panaszirodáknak, önkormányzati és áldozatvédelmi ügyfélváróban kihelyezett televíziókon. Felmerül annak a lehetősége is, hogy az adott filmek átadásra kerüljenek a helyi, illetve országos médiáknak is.

A BRFK panasziroda, a Józsefvárosi Okmányiroda, a Szociális Iroda, az Áldozatsegítő, és a Bűnmegelőzési Osztály ügyfélforgalmi helyiségeiben színes, nagyképernyős televíziók kerülnek felszerelésre, melyek akár

hálózatra kötve központi vezérléssel – de ennek hiányában egyszerűen helyi adatfeldolgozással – folyamatos naprakész bűnmegelőzési és áldozatsegítési információkkal tudják ellátni az ügyfeleket.

Ugyancsak sor kerül a „Prevenziós médiatár” filmjeinek vetítésére a Polgármesteri Hivatal hivatali helyiségeiben, várótermeiben. Az önkormányzat és a Budapesti Rendőr-főkapitányság már megvásárolta a Prevenziós médiatár című, bűnmegelőzési kisfilmsorozatot, a Budapest Főváros Kormányhivatala Igazságügyi Szolgálat pedig a projekt keretében vásárolja meg. A projekt célcsoportjaihoz nagy hatékonysággal lehet eljuttatni a kisfilmek bűnmegelőzéssel kapcsolatos üzenetét, ha a Szociális Iroda két várótermében ezek a filmek naponta több alkalommal, természetesen más filmek kíséretében levetíthetők volnának. A szociális iroda éves szinten kb. 25 ezer ügyfelet fogad, tehát – az ismétlődésekkel nem kalkulálva – a lakónépesség közel harmada megfordul az irodában évente.

Az áldozattá válás elkerülése érdekében konkrét célcsoportokhoz (pl. idősek, gyerekek, fiatalok) célzottan is eljuttathatók a Prevenziós Médiatár egyes, a célcsoportokat fenyegető cselekményekkel kapcsolatos kisfilmjei. Konkrétan pl. a trükkös, besurranásos lopásokkal kapcsolatos kisfilmek vetítése és elemzése az idősek klubjában.

A tervek szerint a projekt keretében 13 film készül el. A filmek tárolásához adathordozók beszerzése szükséges, továbbá biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az elkészült alkotásokat az ügyfélvárókban mindenki számára elérhetővé tegyünk (televízió, DVD-lejátszó).

20. Ajándéktárgyak

Bármennyire is fontosak a kiadványok és videofilmek, a sokéves tapasztalat azt mutatja, hogy szükség van olyan kis ajándéktárgyakra, melyekkel jól szimbolizálható a program, kézbe vehetőek, és a szakma által preferált információk előhívását elméletben és gyakorlatban is segítik. Pluszt adnak a hétköznapi életben, és segítségre lehetnek, ha veszélyhelyzet van. Az ajándéktárgyak sok esetben napi használatba is kerülnek az ügyfeleknél (kulcstartók, kis táskák, könyvjelzők, matricák, logikai játékok). Egy gyakorlati példával illusztrálva, a zseblapok megelőzésének nagyon ötletes és „kedves” kis segítsége egy olyan kisméretű harang kulcstartó, melyet a pénztárcájára tehet az ügyfél. Amennyiben bárki is megfogja, elemeli azt, akkor csilingel, ezzel is jelezve a tulajdonosnak, hogy a tárca illetéktelen személy birtokába került. Ezeket a tárgyakat a különböző rendezvények során juttatjuk el a célcsoporthoz, főleg bűnmegelőzési, illetve az ismételt áldozattá válást megelőző céllal.